

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÎRE

mun. Chișinău

din 22.04.2011

Nr. 09

**cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind implementarea de către S.A., „Moldtelecom” a
evidenței contabile separate în cadrul contabilității interne de gestiune**

În temeiul prevederilor art.46 al Legii comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15.11.2007,

Avînd în vedere Hotărîrea nr.60 din 23 decembrie 2010 a Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (în continuare – Agenția) cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive S.A. „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața de terminare a apelurilor voce în rețeaua individuală de telefonie fixă, Hotărîrea nr.05 din 28 martie 2011 a Consiliului de Administrație al Agenției cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive S.A. „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața accesului cu ridicata la infrastructura de rețea la un punct fix și Hotărîrea nr.06 din 28 martie 2011 a Consiliului de Administrație al Agenției cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive S.A. „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața accesului cu ridicata în bandă largă;

În conformitate cu pct.14 și pct.15 lit. b) din Regulamentul Agenției, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.905 din 28 iulie 2008, **Consiliul de Administrație:**

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Instrucțiunile privind implementarea de către S.A. „Moldtelecom” a evidenței contabile separate în cadrul contabilității interne de gestiune, conform Anexei, (în continuare – Instrucțiuni).
2. Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării și se comunică S.A., „Moldtelecom” în termen de 3 zile.
3. Partea dispozitivă a prezentei hotărîri se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Președintele Consiliului
de Administrație**

Sergiu SÎTNIC

**Membri Consiliului
de Administrație**

Ion POCHIN

Iurie URȘU

INSTRUCȚIUNI

PRIVIND IMPLEMENTAREA DE CĂTRE S.A. „MOLDTELECOM” A EVIDENȚEI CONTABILE SEPARATE ÎN CADRUL CONTABILITĂȚII INTERNE DE GESTIUNE

1. PREVEDERI GENERALE

1.1. Obiectul instrucțiunilor

1.1.1. Prezentele instrucțiuni completează obligația de ținere a evidenței contabile separate de către S.A. „Moldtelecom” stabilită în Hotărârile relevante ale Consiliului de Administrație al Agenției și descriu modul în care aceasta să implementeze obligația de evidență contabilă separată.

1.1.2. S.A. „Moldtelecom”, denumită în continuare Furnizor, va crea un sistem de evidență contabilă separată pentru alocarea costurilor, veniturilor, activelor și capitalului pe activități și servicii și să raporteze rezultatele financiare separate ale acestor în conformitate cu prezentele instrucțiuni.

1.1.3. Prezentele instrucțiuni cuprind modul de realizare a evidenței contabile separate de către Furnizor în cadrul contabilității interne de gestiune, furnizarea informațiilor referitoare la evidența separată, controlul acestora, pentru activitățile care au legătură cu interconectarea și accesul la rețeaua Furnizorului sau la infrastructura asociată acesteia.

1.1.4. Sistemul de evidență contabilă separată dezvoltat de Furnizor va asigura furnizarea informațiilor contabile într-o formă care prezintă o imagine clară și corectă a performanțelor activității Furnizorului, în așa mod ca și cum aceste activități și servicii ar fi realizate de întreprinderi distincte.

1.1.5. Prezentele instrucțiuni nu sunt destinate producerii de modificări la obligațiile Furnizorului de evidență și raportare financiară, în conformitate cu legislația și reglementările relevante pentru acestea.

1.1.6. Anexele la prezentele instrucțiuni sunt parte integrantă ale instrucțiunilor.

1.2. Definiții

rapoarte financiare separate - rapoarte financiare întocmite pe baza evidenței contabile separate în conformitate cu cerințele prezentelor instrucțiuni. În lipsa unei mențiuni în instrucțiuni, termenii folosiți în Rapoartele financiare separate vor avea înțelesul acordat de legislația din domeniul comunicațiilor electronice și în cea financiar-contabilă.

unitate de afaceri – un grup sau set distinct de activități ale Furnizorului, realizate pentru producerea sau comercializarea anumitor grupuri de produse/servicii. O unitate de afaceri cuprinde toate resursele, activitățile și procesele legate de aplicarea acestor resurse pentru a crea servicii/produse și pentru a furniza asemenea servicii (produse) altor unități de afaceri, altor furnizori sau utilizatori. Expresia ”unitate de afaceri” în prezentele instrucțiuni nu neapărat reflectă o entitate separată efectivă sau o unitate în cadrul Furnizorului.

sistem de transferuri interne – înseamnă un proces contabil documentat, în care serviciile sau facilitățile furnizate de către o unitate de afaceri ale Furnizorului către alte unități

sunt tarificate ca și cum aceste servicii ar fi obiect al furnizării către un Furnizor terț. Acest sistem e bazat pe decontări între unitățile de afaceri, între activități și între servicii, denumite în continuare decontări interne.

element de rețea - este o unitate de echipament a rețelei, al cărei cost poate fi identificat distinct, dar care, de regulă, nu poate fi furnizată separat.

serviciu – reprezintă o prestare de serviciu utilizatorilor interni (alte unități de afaceri sau servicii) sau externi (alți furnizori sau beneficiari de servicii cu amănuntul).

2. UNITĂȚI DE AFACERI

2.1. Unitatea de afaceri „rețea de acces fixă” – totalitatea activităților prin care se furnizează pe piețe cu ridicata, atât intern prin intermediul autofurnizărilor, cât și celorlalți furnizori, servicii de conectare a utilizatorilor finali cu rețeaua de bază a Furnizorului sau cu alte echipamente de acces și transport ale Furnizorului sau ale altor Furnizori. Unitatea de afaceri „rețea de acces fixă” este denumită în continuare rețea de acces;

2.2. Unitatea de afaceri „rețea de bază” – totalitatea activităților prin care se furnizează pe piețe cu ridicata, atât intern prin intermediul autofurnizărilor, cât și extern altor furnizori, o serie de servicii de interconectare pentru ca utilizatorii unui Furnizor să poată comunica cu utilizatorii aceluiași Furnizor sau ai unui terț, ori să acceseze serviciile furnizate de un terț. Serviciile și activitățile din această unitate de afaceri includ transportul comutat al apelurilor (servicii de inițiere, terminare și tranzit de apeluri), serviciile de linii închiriate și serviciile de transmisiuni de date. Unitatea de afaceri „rețea de bază” este denumită în continuare rețea de bază;

Pentru a asigura un nivel suficient de transparență la alocarea costurilor, atât unitatea de afaceri rețeaua de acces, cât și rețeaua de bază, trebuie detaliate în diferite elemente de rețea. Secțiunea 3.4 de mai jos indică nivelul minim de detaliere care trebuie aplicat în astfel de divizări.

2.3. Unitatea de afaceri „vânzare cu amănuntul a serviciilor de rețea fixă” – totalitatea activităților care implică furnizarea serviciilor către utilizatorii finali, care pot fi utilizatori individuali (persoane sau gospodării) sau utilizatori de afaceri (inclusiv instituții ce nu sunt utilizatori individuali). Unitatea de afaceri „vânzare cu amănuntul a serviciilor de rețea fixă” este denumită în continuare vânzare cu amănuntul. Secțiunea 3.2 indică nivelul minim de detaliere care trebuie aplicat acestei unități de afaceri.

Costurile alocate pentru vânzarea cu amănuntul a serviciilor de telefonie fixă vor cuprinde și comisioanele de transfer intern aferente utilizării resurselor de rețea sau a serviciilor prestate de către afacerile cu ridicata (serviciile de telefonie fixă, accesul la serviciile de telefonie fixă) precum și costurile legate de achiziționarea de la alți furnizori a serviciilor de interconectare și acces relevante, costuri de marketing și de facturare asociate prestării serviciilor de rețele fixe utilizatorilor finali.

2.4. Unitatea de afaceri „rețea mobilă” – totalitatea activităților care țin de furnizarea serviciilor cu ridicata prin intermediul rețelei mobile. În continuare această unitate de afaceri este numită rețea mobilă;

Pentru a asigura un nivel suficient de transparență la alocarea resurselor, unitatea de afaceri rețea mobilă trebuie să fie divizată în diferite elemente de rețea. Secțiunea 3.5 de mai jos stabilește nivelul minim de detaliere care trebuie aplicat în astfel de divizări.

2.5. Unitatea de afaceri "vânzare cu amănuntul a serviciilor mobile" – toate elementele de rețea și activitățile implicate la prestarea serviciilor mobile către utilizatorii finali. Secțiunea 3.3 de mai jos descrie o listă minimă a serviciilor din cadrul acestei unități de afaceri ce trebuie reflectate.

Costurile alocate vânzării cu amănuntul a serviciilor mobile trebuie să includă și comisioanele de transfer intern aferente utilizării resurselor de rețea sau serviciilor prestate de către afacerile cu ridicata (Rețea Mobilă, dar și Rețea de bază, de exemplu pentru acordarea liniilor de transmisie sau servicii de terminare a apelurilor), servicii de interconectare furnizate de alți furnizori, precum și costurile de marketing și facturare asociate prestării serviciilor mobile utilizatorilor finali.

2.6. Unitatea de afaceri „alte activități” – totalitatea activităților care nu sunt cuprinse în unitățile de afaceri sus menționate (rețea de acces, rețea de bază, vânzare cu amănuntul a serviciilor de rețea fixă, rețea mobilă, vânzarea cu amănuntul a serviciilor mobile). Rapoartele

financiare vor include costurile, veniturile și capitalul angajat asociate acestor activități. Această unitate de afaceri va cuprinde activitățile care au legătură cu producerea, vânzarea, închirierea sau întreținerea echipamentelor, facturarea utilizatorilor finali realizată în beneficiul altor Furnizori și alte activități care nu au legătură cu furnizarea de rețele sau de servicii de comunicații electronice. Unitatea de afaceri „alte activități” este denumită în continuare alte activități.

3. Gradul minim de detaliere a rapoartelor financiare separate

3.1. Unitățile de afaceri cuprinse în Rapoartele financiare separate

Furnizorul va întocmi și va publica Rapoarte financiare separate pentru următoarele unități de afaceri:

- a) rețea de bază (unitate ce prestează servicii cu ridicata);
- b) rețea de acces fixă (cu ridicata);
- c) vânzare cu amănuntul a serviciilor de rețea fixă;
- d) rețeaua mobilă (cu ridicata);
- e) vânzare cu amănuntul a serviciilor mobile;
- f) alte activități.

3.2. Serviciile de rețea fixă ce vor fi reflectate în rapoartele financiare separate

Toate serviciile de comunicații electronice în linii generale se grupează în două categorii: serviciile cu ridicata generate de către sistemele de rețea ale furnizorului și sunt comercializate altor furnizori, sau furnizate intern altor activități proprii cu ridicata sau cu amănuntul; serviciile cu amănuntul sunt comercializate utilizatorilor de afaceri sau individuali. Pentru a asigura un nivel suficient de transparență la alocarea costurilor, serviciile cu ridicata și cu amănuntul trebuie raportate în unități de afaceri separate.

Este important de menționat faptul că pentru fiecare domeniu de afaceri, trebuie raportate așa numitele ”servicii rămase”. Aceste servicii rămase trebuie să includă toate serviciile prestate de către Furnizor în unitatea de afaceri corespunzătoare, dar care nu se regăsesc în categoriile de servicii cerute de detaliere. Raportarea acestor servicii rămase este importantă pentru reconcilierea rapoartelor separate cu rapoartele financiare statutare.

Lista ce urmează arată un set minim de servicii de rețea fixă cu ridicata care trebuie raportate separat.

Setul minim de servicii al rețelei de bază:

- Tranzitarea apelului:
 - Local,
 - Național,
 - Internațional.
- Servicii de terminare a apelului:
 - Local,
 - Național,
 - Internațional.
- Servicii de originare a apelului:
 - Local,
 - Național.
- Apeluri la serviciul de informații telefonice.

- Apeluri la numere freephone.
- Servicii auxiliare de terminare a apelului (de ex. apeluri pentru asistența din partea unui operator, apeluri de urgență la poliție).
- Servicii cu ridicata de rețea de bază rămase (care nu s-au regăsit în categoriile de mai sus).
- Servicii cu ridicata de linii închiriate naționale:
 - Segmente trunchi,
 - Segmente terminale

Setul minim de servicii al rețelei de acces:

- Servicii cu ridicata de acces:
 - Acces total la buclă locală,
 - Acces partajat la buclă locală,
 - Acces la sub bucla locală,
 - Acces de tip bitstream,
 - Acces la canalizare,
 - Acces la stâlpi.
- Servicii cu ridicata de rețea fixă de acces rămase (care nu s-au regăsit în categoriile de mai sus).

Setul minim de servicii de rețea fixă cu amănuntul trebuie să includă:

- Instalarea liniilor de acces fixe,
- Acces la rețeaua de telefonie fixă (pentru utilizatori),
- Servicii de apeluri de telefonie fixă:
 - Apeluri locale fix la fix,
 - Apeluri fix la mobil,
 - Apeluri naționale în rețele fixe,
 - Apeluri către numere Premium rate,
 - Apeluri spre numere internaționale în rețea fixă.
- Acces la Internet în bandă largă.
- Terminale ale utilizatorilor (CPE).
- Linii închiriate (oferite utilizatorilor ce nu sunt furnizori).
- Servicii de la telefoanele publice cu plată.
- Serviciile cu amănuntul de rețea fixă rămase (care nu s-au regăsit în categoriile de mai sus).

3.3. Serviciile mobile ce vor fi reflectate în rapoartele financiare separate

Similar separării serviciilor de rețele fixe explicată în secțiunea 3.2, serviciile mobile trebuie divizate în servicii cu ridicata și servicii cu amănuntul. Setul minim de servicii cu ridicata pentru care trebuie pregătite rapoarte financiare separate include:

- Terminare a apelului vocal în rețeaua de telefonie mobilă,
- Originare a apelului vocal în rețeaua de telefonie mobilă,
- Tranzitul în rețeaua de telefonie mobilă,
- Serviciile de mesagerie:
 - Originare și terminare SMS,
 - Originare și terminare MMS,
- Servicii de date în rețea mobilă,
- Servicii mobile cu ridicata rămase (care nu s-au regăsit în categoriile de mai sus)

Serviciile mobile cu amănuntul nu necesită detaliere ulterioară. Raportarea serviciilor mobile cu amănuntul pe nivelul unității de afaceri este suficientă.

3.4. Detalierea minimă a elementelor de rețea fixă

Pentru a oferi un nivel suficient de detaliat în pregătirea rapoartelor financiare separate pentru toate serviciile rețelei fixe, după cum este descris în secțiunea 3.2, rețeaua Furnizorului va fi detaliată (dezagregată) în următorul set minim de elemente de rețea:

- Echipamente Terminale de Rețea (NTE)
- Rețea de Acces cu detalierea ulterioară în:
 - Linii primare de acces (cabluri de transport între repartitorul principal și subrepartitor sau dulap de distribuție);
 - Linii secundare de acces (cabluri de distribuție între subrepartitor sau dulap de distribuție și punctul de concentrare sau cutie de distribuție);
 - Linii de bransament (cabluri între cutia de distribuție și abonatul final);
 - Echipament DSL (ex. DSLAM, MSAN);
 - Canalizare;
 - Stâlpi.
- Comutatoare de telefonie fixă cu detalierea în:
 - Concentrator (unitate de comutație la distanță);
 - Comutator local;
 - Comutator de tranzit.
- Rețea de următoarea generație (NGN): MPLS, comutatoare-program, puncte de acces gateways ...
- Centru de Comutare Internațională,
- Legături de Interconectare,
- Linii de Transmisie,
- Echipament de Transmisie,
- Sisteme de Suport Operațional (sistem de facturare, platformă pentru informații telefonice, platformele pentru servicii cu valoare adăugată),
- Telefoane publice cu plată,

- Sisteme cu Amănuntul (Retail Systems).

3.5. Detalierea Minimă a Elementelor Rețelei Mobile

Rețeaua mobilă trebuie divizată în cel puțin următoarele sisteme și activități pentru a sprijini elaborarea rapoartelor financiare separate pentru fiecare serviciu după cum este enumerat în Secțiunea 3.3:

- Sisteme și activități de rețea:
 - Rețea de acces radio (de obicei nu este nevoie de o divizare detaliată),
 - Rețea de bază: divizarea în MSC, HLR, VLR, SMSC, IN
 - Rețea de transmisie
- Interconectarea de la alți operatori
- Sisteme și activități cu amănuntul:
 - Vânzări și marketing: divizat în prepaid și postpaid
 - Serviciul clientelă
- Facturare și colectare: divizat în prepaid și postpaid
- Sisteme și activități comune.

4. Cerințe de Raportare

4.1. Formatul raportării financiare separate

Pentru prezentarea și publicarea rapoartelor financiare separate, Furnizorul va pregăti trei tipuri de documente (în detalierea descrisă în subsecțiunile de mai jos), care vor fi publicate cel puțin pe pagina de Internet și prezentate Agenției:

- Document 1: Rapoarte financiare separate
- Document 2: Document de raportare regulatorie (Metodologia evidenței contabile separate)
- Document 3: Raport privind metodologia de atribuire detaliată a costurilor, veniturilor și capitalului angajat în cadrul evidenței separate contabile.

4.1.1. Rapoartele financiare separate vor include:

- a) Rapoartele financiare separate, detaliate pe unități de afaceri și servicii:
 - Contul de profit și pierderi,
 - Situația capitalului mediu angajat,
 - Raportul privind Costul Unitar al serviciilor.
- b) Rapoarte Financiare Suplimentare, care vor include:
 - Comisioane de transfer intern de servicii,
 - Raportul Financiar privind costurile de rețea,
 - Rapoarte consolidate (inclusiv “serviciile rămase”),
 - Reconcilierea cu Rapoartele financiare statutare.
- c) Raportul de Audit
 - Prezentat just
 - În conformitate cu regulile contabile

4.1.2. Raport privind metodologia utilizată pentru evidența contabilă separată va include:

- a) descrierea principiilor și politicilor contabile aplicate la întocmirea rapoartelor financiare separate. Acestea vor include de exemplu politicile referitoare la momentul de înregistrare a veniturilor și costurilor, uzurii și evaluării activelor;
- b) noțiunea și descriere a fiecărei unități de afaceri, precum și elementele de rețea și serviciile incluse în rapoartele financiare separate, cu nivelul minim de detaliere expus în Secțiunea 3 a prezentelor Instrucțiuni;
- c) descrierea succintă a veniturilor, costurilor operaționale și metodologia de atribuire a capitalului utilizat pentru toate elementele de servicii și cost, inclusiv sursa datelor, centrele de cost, clasificările centrelor de cost, inductorii de cost, și o privire generală a procedurii de alocare a costurilor;
- d) rezumatul metodologiei utilizate pentru determinarea oricăror comisioane de transfer intern între fiecare din principalele unități de afaceri ale Furnizorului.

4.1.3. Raportul privind Metodologia de atribuire detaliată va include:

- a) toate costurile incluse din Cartea Mare și Registrul Activelor Fixe ale Furnizorului în modelul de evidență contabilă separată; costurile pot fi agregate în categorii de costuri, atât timp cât ele sunt alocate după chei de alocare identice;
- b) toate centrele de cost, tipurile de costuri și rapoartele financiare pe costuri incluse în modelul de evidență contabilă separată;

- c) alocarea de la centrele de cost la activități și de la activități către domeniile principale de afaceri și/sau servicii, inclusiv o descriere a tuturor cheilor de alocare utilizate, precum și sursele de date utilizate de către Furnizor pentru determinarea cheilor pentru alocații;
- d) valorile inductorilor de cost utilizați pe parcursul procesului de alocare;
- e) date operaționale precum forța de muncă alocată anumitor servicii;
- f) cheile pentru alocare sau factorii de rutare, indicând care elemente de rețea sunt implicate la furnizarea anumitor servicii.

4.2. Prezentarea Rapoartelor Financiare Separate

4.2.1. Fiecare Raport financiar separat va include contul de profit și pierderi, situația capitalului mediu angajat și situația privind rentabilitatea capitalului mediu angajat, pentru fiecare unitate de afaceri după cum este specificat în Secțiunea 3 a prezentelor Instrucțiuni. Raportul trebuie să includă și o referință la politicile aplicate precum și note privind diferite conturi.

4.2.2. La întocmirea Rapoartelor financiare separate se vor respecta următoarele condiții:

- a) Rapoartele financiare separate vor avea la bază o metodologie documentată transparentă de alocare a costurilor, venitului, activelor și capitalului;
- b) Rapoartele financiare separate vor include atât decontările interne, pentru serviciile furnizate intern de către unitățile de afaceri ale Furnizorului, cât și decontările cu alți furnizori, pentru serviciile furnizate acestora. Decontările interne vor fi evidențiate separat de tranzacțiile similare cu ceilalți furnizori în cadrul rapoartelor financiare separate;
- d) Rapoartele financiare separate vor fi întocmite cu respectarea principiilor contabile stipulate în secțiunea 7.1;
- e) Orice modificare ce are impact semnificativ asupra Rapoartelor financiare separate, precum și efectul retratării soldurilor inițiale, vor fi evidențiate;
- f) Rapoartele financiare separate vor fi publicate de către Furnizor anual și vor conține situații comparative de la un an la altul. Dacă intervin modificări semnificative în principiile contabile reglementate, în metodologiile de alocare a costurilor sau în politicile contabile, de natură să genereze un efect semnificativ asupra rezultatelor curente ale Rapoartelor financiare separate, rezultatele anului precedent vor fi retratate în conformitate cu modificările respective, pentru a se asigura principiul continuității;
- g) Rapoartele financiare separate vor fi întocmite în bază de costuri curente, incluzând reconcilierile prevăzute la pct. 4.5. lit. e). Întocmirea rapoartelor financiare separate în baza costurilor istorice este admisă în termenul indicat la pct.8.5;
- h) Rapoartele financiare separate vor include toate costurile înregistrate de Furnizor în cursul anului financiar. Costurile extraordinare vor fi evidențiate pe poziții distincte în cadrul conturilor de profit și pierderi aferente Rapoartelor financiare separate;
- i) Situația în Rapoartele financiare separate va fi cea înainte de impozitare.

4.2.3. Formatele de raportare ale Rapoartelor financiare separate sunt prezentate în [Anexa nr.1](#) și [Anexa nr. 2](#) la prezentele instrucțiuni.

4.2.4. Formatul de raportare al contului de profit și pierderi va furniza informații privind cifra de afaceri (evidențiată separat pentru furnizarea internă și externă a serviciilor), costurile operaționale și decontările interne, precum și efectele ajustărilor situațiilor financiare la costurile curente. Acolo unde este cazul, se vor evidenția și contribuțiile aferente furnizării serviciilor din sfera serviciului universal.

4.2.5. Rezultatul (profit/pierdere) va fi calculat pe aceeași bază ca și costul capitalului (înainte de impozitul pe profit).

4.2.6. Formatul capitalului mediu angajat va evidenția structura activelor pe termen lung și a activelor circulante, precum și totalul datoriilor curente. Sumele cuprinse în situația capitalului mediu angajat vor reprezenta valori medii ponderate pentru perioada de referință sau, în măsura în care acest lucru nu este posibil și pe baza unei justificări temeinice, media între valorile inițiale și, respectiv, de închidere.

4.3. Raportul privind costurile medii ale tuturor elementelor de rețea

4.3.1. Furnizorul va elabora, în cadrul Rapoartelor financiare separate, un raport privind costurile medii ale tuturor elementelor de rețea. Divizarea minimă a elementelor rețelei fixe și mobile este indicată în Secțiunile 3.4 și 3.5. Raportul va evidenția costul mediu pe minut sau altă unitate de serviciu pentru fiecare element al rețelei (incluzând costul capitalului), făcându-se distincție între costurile dependente și cele independente de distanță.

4.3.2. Raportul prevăzut la pct. 4.3.1. va prezenta costurile complet alocate (FAC) și va fi elaborat pe baza costurilor curente sau istorice în limitele prevăzute de pct.8.5.

4.3.3. Formatul raportului prevăzut la pct.4.3.1. este prezentat în [Anexa nr.3](#), care face parte integrantă din prezentele instrucțiuni.

4.4. Raportul privind costul unitar al serviciilor

4.4.1. Furnizorul va elabora, Rapoarte financiare separate și un raport al costurilor unitare ale serviciilor furnizate, cel puțin pentru serviciile cu ridicata și cu amănuntul prezentate în secțiunile 3.2 și 3.3.

4.4.2. Costurile serviciilor vor fi determinate pe baza însumării costurilor tuturor elementelor de rețea utilizate pentru furnizarea fiecărui serviciu. Costurile trebuie ponderate cu factorii de utilizare aferenți fiecărui serviciu. Factorii de utilizare (sau de alocare) sunt grupați într-o matrice (sau o serie de matrici), care evidențiază gradul în care fiecare serviciu utilizează anumite elemente de rețea.

4.4.3. Formatul rapoartelor care este stabilit în secțiunea 4.4.1. va fi elaborat în baza costurilor curente și a costurilor complet alocate.

4.4.4. Formatul de raportare pentru servicii după cum este reglementat în secțiunea 4.4.1. este arătat în [Anexa 2](#) a prezentelor instrucțiuni. Suplimentar, raportul privind costul unitar care indică costul fiecărui serviciu trebuie produs după cum este arătat în [Anexa 4](#) a prezentelor Instrucțiuni.

4.5. Rapoarte explicative și informații referitoare la rapoartele financiare separate

Adițional la rapoartele financiare separate, Furnizorul trebuie să producă informație explicativă, care urmează a fi publicată de rînd cu rapoartele financiare separate, după cum urmează:

- a) descrierea principiilor contabile utilizate în elaborarea Rapoartelor financiare separate;
- b) definițiile complete ale unităților de afaceri și a serviciilor incluse în fiecare unitate;
- c) situația decontărilor interne;
- d) detalii privind modificările politicilor contabile cu impact semnificativ asupra rapoartelor financiare statutare și asupra Rapoartelor financiare separate, arătînd valori comparative sau retratate;

e) rapoarte privind reconcilierea valorilor capitalului mediu angajat și a conturilor de profit și pierderi cu valorile din rapoartele financiare statutare. Formatul de raportare a rapoartelor de reconciliere este arătat în [Anexa 6](#).

4.6. Tratatamentul informațiilor financiare confidențiale

4.6.1. Rapoartele financiare separate sunt considerate neconfidențiale și vor fi publicate în conformitate cu prevederile pct. 4.7. din prezentele Instrucțiuni.

4.6.2. Informațiile financiare a căror confidențialitate este stabilită de către Agenție, pe baza justificărilor Furnizorului, nu vor fi publicate.

4.7. Publicarea Rapoartelor financiare separate

4.7.1. Rapoartele financiare separate se încheie pentru un an financiar și se publică anual. Anul financiar începe la 1 ianuarie și se încheie la 31 decembrie.

4.7.2. Rapoartele financiare separate vor fi publicate nu mai târziu de 31 mai al anului următor celui pentru care acestea se întocmesc.

5. Auditul Rapoartelor financiare separate

5.1. Raportul de audit

5.1.1. Rapoartele financiare separate vor fi supuse auditului, în conformitate cu legislația și cu standardele de contabilitate aplicate de către Furnizor.

5.1.2. Raportul de audit va indica dacă Rapoartele financiare separate au fost întocmite corect, în concordanță cu prevederile prezentelor instrucțiuni și ale Metodologiei evidenței contabile separate, care însoțește Rapoartele financiare separate, în toate aspectele semnificative.

În vederea exprimării acestei opinii, auditorul va verifica dacă:

a) rapoartele financiare separate reflectă, în toate aspectele semnificative, informațiile din documentele contabile și Rapoartele financiare relevante ale Furnizorului;

b) întocmirea Rapoartelor financiare separate s-a realizat în conformitate cu prevederile prezentelor instrucțiuni;

c) procedurile de colectare și prelucrare a informațiilor contabile, precum și metodologiile de evaluare și alocare utilizate la elaborarea Rapoartelor financiare separate, respectă Metodologia evidenței contabile separate a costurilor, veniturilor și capitalului angajat, care însoțește Rapoartele financiare separate, în acest scop realizându-se și analize tehnice de detaliu.

5.1.3. Alegerea auditorului se va efectua astfel, încât să se țină cont de resursele și experiența sa pentru a se asigura un nivel ridicat al calității auditului Rapoartelor financiare separate.

5.1.4. Raportul de audit va fi adresat atât Furnizorului, cât și Agenției.

5.1.5. Raportul de audit va însoți Rapoartele financiare separate și va fi publicat o dată cu acestea.

6. Sistemul de transferuri interne (decontările interne)

6.1. Deși Furnizorul ar putea să nu-și fi organizat afacerile și structura evidenței contabile pentru a face distincție dintre serviciile cu ridicata și cu amănuntul, o astfel de divizare este necesară pentru evidența contabilă separată. Rețeaua și sistemele de suport sunt considerate ”motorul” pentru producerea și furnizarea serviciilor cu ridicata. Toate serviciile produse de rețeaua Furnizorului vor fi considerate inițial servicii cu ridicata. Costurile acestor servicii sunt determinate aplicând principiul cauzalității explicat în secțiunea 7.1.

6.2. Decontările au ca scop stabilirea fluxurilor de venituri și cheltuieli între unitățile de afaceri ale Furnizorului sau ale altor furnizori și unitățile de afaceri cu ridicata ale Furnizorului. Decontările între unitățile de afaceri ale Furnizorului sunt numite decontări interne. În cazul decontărilor interne, acestea întotdeauna reprezintă sursă de venit pentru unitatea de afaceri ce furnizează serviciul și sursă de cheltuieli operaționale pentru unitatea de afaceri care obține serviciul.

6.3. Valoarea unei decontări se compune ca produsul între volumul prestației și prețul de decontare (prețul serviciului cu ridicata).

6.4. Prețul de decontare va reprezenta prețul pentru interconectare sau pentru acces pentru serviciul dat furnizat de către Furnizor altor Furnizori.

6.5. În cazul când Furnizorul nu oferă unor altor Furnizori servicii similare celui furnizat intern, prețul de decontare se va determina în baza costurilor calculate în baza mecanismelor de alocare completă a costurilor stabilite în prezentele instrucțiuni. Determinarea acestor tarife se va efectua în baza unor calcule obiective, orientate spre costul serviciului, în conformitate cu principiile regulatorii de calculare a costurilor, acolo unde acestea sunt stabilite.

6.6 Principiile care vor fi aplicate pentru sistemul de decontări interne:

Pentru produsele și serviciile furnizate între unitățile de afaceri se va aplica un sistem de decontări interne.

Nu se admite transferarea directă a costurilor și veniturilor, rezultate în urma alocării primare, de la o unitate de afaceri la alta, decât prin contabilizarea lor în calitate de venituri pentru o unitate de afaceri (servicii din interiorul acestei) și, respectiv, cheltuieli pentru altă unitate de afaceri (servicii din interiorul acestei), în conformitate cu principiile indicate la p. 4.1.2.

Structura informațiilor referitoare la decontările interne, care trebuie prezentate în cadrul Rapoartelor financiare separate, este prezentată în [Anexa nr. 5](#) la prezentele instrucțiuni.

În scopul identificării decontărilor interne, Furnizorul, în sistemul său de transferuri interne trebuie să separe în mod clar costurile aferente serviciilor/produselor din decontările interne, în conformitate cu unitățile de afaceri identificate în secțiunea 3.1.

7. Metodologia de alocarea a costurilor, veniturilor și capitalului angajat în cadrul evidenței separate contabile

7.1. Principiile de bază aplicabile evidenței contabile separate

7.1.1. Pregătirea rapoartelor financiare separate nu substituie și nu modifică oricare altă obligație de a prezenta rapoarte financiare, fiscale sau statistice prevăzute de legislație.

7.1.2. La pregătirea rapoartelor financiare separate, urmează a fi respectate următoarele principii:

a) principiul cauzalității, conform căruia veniturile și costurile, activele și datoriile vor fi alocate direct sau indirect pe componente de cost (elemente de rețea), unități de afaceri, servicii, în funcție de activitățile și serviciile care generează respectivele costuri/venituri, sau apariția datoriilor;

b) principiul transparenței, conform căruia întreaga metodologie, inclusiv politicile contabile și metodologia de alocare a costurilor trebuie publicată. Numai publicarea rapoartelor financiare separate și a metodologiei de evidență contabilă asigură respectarea acestui principiu.

c) principiul nediscriminării conform căruia informația prezentată nu trebuie să fie părtinitoare în favoarea Furnizorului sau a unei unități de afaceri a Furnizorului și în defavoarea unui furnizor terț ce achiziționează serviciile. Spre exemplu, trebuie să poată fi ușor de confirmat faptul că prețurile interne de transfer prestate de unitățile de afaceri cu ridicata ale Furnizorului către unitățile de afaceri cu amănuntul ale Furnizorului sunt identice cu prețurile aplicate activității cu amănuntul a unui furnizor terț.

d) principiul obiectivității, conform căruia alocarea costurilor va fi obiectivă și nu va urmări obținerea din contul unui furnizor terț a unor beneficii nejustificate pentru un produs sau serviciu, pentru un element al rețelei sau pentru o unitate de afaceri;

e) principiul consistenței tratamentului contabil, conform căruia bazele de alocare utilizate de Furnizor vor fi identice de la un an financiar la altul. Atunci când intervin modificări de la un an financiar la altul în ceea ce privește bazele și principiile de alocare, de natură să genereze un efect semnificativ asupra informațiilor raportate în Rapoartele financiare separate curente, Rapoartele financiare separate ale anului precedent vor fi retratate în conformitate cu modificările apărute;

f) principiul gradului de semnificație, conform căruia, în aplicarea unor baze specifice de alocare, se va ține cont de gradul de semnificație. Dacă rezultatele obținute în urma alocării au un efect semnificativ asupra costului total al unității pe care s-a făcut alocarea (componente de cost, servicii, unități de afaceri), este necesar un efort suficient pentru identificarea și măsurarea cheilor adecvate de alocare.

7.1.3. În cazul apariției conflictelor între principiile stabilite în secțiunea 7.1.2. acestea vor fi aplicate în ordinea enumerată.

7.2. Alocarea costurilor complet distribuite

7.2.1. Costul fiecărui produs sau serviciu individual trebuie calculat aplicând Metoda de atribuire Completă a Costurilor (FAC). FAC stabilește că veniturile și costurile afacerilor sunt alocate anumitor produse sau servicii. Alocarea veniturilor de obicei este directă deoarece livrarea unui anumit produs sau serviciu generează o anumită plată.

7.2.2. Alocarea costurilor este mai complexă. Anumite costuri pot fi suportate la producerea mai multor produse sau servicii și costul total va trebui împărțit pe mai multe produse sau servicii. Toate costurile relevante trebuie alocate anumitor produse sau servicii.

Este important să poată fi demonstrată relevanța costului pentru producerea produsului sau serviciului în cauză. Costurile care nu sunt relevante în acest sens trebuie excluse pentru a evita riscul de a supraevalua în anumite rapoarte financiare costul unui produs sau serviciu. O astfel de supraevaluare ar constitui o distorsiune a situației efective și va fi în contradicție cu principiile raportării financiare separate prezentate mai sus.

7.2.3. Alocarea costurilor pentru produse sau servicii individuale trebuie efectuată utilizând un sistem de alocare a costurilor bazat pe activități (ABC). Abordarea ABC este o abordare pe larg utilizată, care alocă costurile în baza nivelului activității necesare pentru a produce un anumit produs sau serviciu.

7.3. Categoriile de cost

7.3.1. În conformitate cu principiul cauzalității, fiecare componentă de cost va fi alocată produselor sau serviciilor prestate de Furnizor. În [Anexa nr.7](#), care face parte integrantă din prezentele instrucțiuni, este prezentată schema unui proces standard de alocare a costurilor. Procesul concret de alocare utilizat de Furnizor va fi în concordanță cu sistemul deja implementat de acesta, în măsura în care principiile de alocare, menționate mai sus, sunt respectate.

7.3.2. Fiecare componentă de cost poate fi încadrată în una din următoarele categorii:

a) *costuri directe* – costuri care pot fi alocate direct și cu certitudine unui anumit produs sau serviciu prestat de Furnizor;

b) *costuri atribuibile în mod indirect* – costuri care pot fi alocate în mod nearbitrar furnizării unui produs sau serviciu, pe baza legăturii acestora cu costurile directe. Aceste costuri vor fi alocate produselor sau serviciilor corespunzătoare în funcție de elementul generator de cost cel mai adecvat;

c) *costuri neatribuibile* – costurile pentru care nu poate fi identificată o metodă de alocare directă sau indirectă. Această categorie de costuri nu poate fi alocată în mod nearbitrar unui anumit produs sau serviciu. Costurile neatribuibile sunt, de exemplu, cele din categoria cheltuielilor administrative generale, fiind alocate produselor sau serviciilor prin utilizarea metodei marjelor egal proporționate sau a unei alte metode.

7.3.3. Metodologia va conține o situație care evidențiază costurile neatribuibile și va prezenta detaliat metoda de alocare a acestora. Vor fi indicate cheile de distribuție.

7.3.4. În vederea diminuării proporției costurilor neatribuibile, Furnizorul va aplica în mod riguros principiul cauzalității, astfel încât cel puțin 90% din totalitatea costurilor Furnizorului să fie alocate pe baza acestui principiu.

7.3.5. Pentru alocarea costurilor atribuibile în mod indirect pe serviciile furnizate de Furnizor și, în continuare, pe unitățile de afaceri definite în cadrul evidenței contabile separate, pot fi utilizate tehnici de eșantionare, atât timp cât acestea au la bază metodologia statistice adecvate care determină marje de eroare ne semnificative.

7.3.6. Principiile de eșantionare care vor fi respectate de Furnizor în procesul de alocare a costurilor pe baze statistice sunt următoarele:

a) eșantionul va fi întocmit în mod obiectiv;

b) mărimea eșantionului va fi determinată pe baze statistice, fiind semnificativă din punct de vedere statistic;

c) eșantionul va fi reprezentativ pentru întreaga populație selectată;

d) eșantionul nu va fi distorsionat de factori sezonieri sau de alți factori cu caracter temporar;

e) eșantionul va fi bazat fie pe tehnici statistice general acceptate, fie pe alte metode, din care să rezulte o alocare corespunzătoare a veniturilor (inclusiv decontările interne), a costurilor (inclusiv decontările interne), a activelor și a datoriilor;

f) în cazul în care se înregistrează modificări semnificative de la un an la altul, eșantionul se va actualiza anual.

7.3.7. Furnizorul va prezenta, în cadrul Metodologiei, o descriere detaliată a tehnicilor statistice de eșantionare utilizate, precizând gradul în care datele statistice de eșantionare au fost utilizate în procesul de alocare.

7.4. Alocarea costurilor operaționale

7.4.1. Furnizorul are obligația de a elabora, cu respectarea prevederilor prezentelor instrucțiuni, o metodologie de alocare a costurilor operaționale, care va fi cuprinsă în Metodologie.

7.4.2. O sinteză a posibilelor metode de alocare a costurilor operaționale este cuprinsă în [Anexa nr. 8](#), care face parte integrantă din prezentele instrucțiuni. Metodele de alocare a costurilor operaționale prevăzute în anexă au un caracter general.

7.4.3. În vederea alocării, costurile operaționale se grupează în categorii omogene (costuri care înregistrează elemente generatoare de costuri comune), urmînd ca acestea să fie alocate pe elemente de rețea, servicii și unități de afaceri, pe baza principiului cauzalității. Furnizorul va enumera în cadrul Metodologiei categoriile omogene de costuri, descriind tratamentul acestora.

7.4.4. Metodele concrete de alocare a costurilor operaționale vor fi elaborate de Furnizor în funcție de modalitățile de contabilizare a costurilor și vor fi perfecționate în timp, cu respectarea principiului consistenței tratamentului contabil.

7.5. Alocarea veniturilor

7.5.1. Furnizorul are obligația de a elabora, cu respectarea prevederilor prezentelor instrucțiuni, o metodologie de alocare a veniturilor, care va fi cuprinsă în Metodologie.

7.5.2. O sinteză a posibilelor metode de alocare a veniturilor este prevăzută în [Anexa nr. 9](#), care face parte integrantă din prezentele instrucțiuni.

7.5.3. Metodologia de alocare a veniturilor și costurilor corespunzătoare va respecta principiul consistenței tratamentului contabil și va avea ca rezultat realizarea corespondenței între venituri și costurile asociate acestora.

7.5.4. Veniturile provenite din furnizarea produselor și a serviciilor pot fi direct alocate produselor și serviciilor la care se referă, pe baza înregistrărilor contabile și a informațiilor din sistemul de facturare al Furnizorului.

7.5.5. În cazurile în care nu este posibilă alocarea directă a veniturilor (de ex. venitul generat de un grup de două sau mai multe servicii), veniturile trebuie atribuite în baza cauzalității. De exemplu, în cazul grupării accesului la telefonia fixă cu un număr de minute de apel, cauzalitatea cere ca veniturile să fie separate între liniile de acces și apeluri în conformitate cu costurile pentru acordarea accesului la linii și costurile pentru acordarea minutelor pentru apeluri.

7.6. Alocarea și determinarea costului capitalului

7.6.1. Furnizorul are obligația de a elabora, cu respectarea prevederilor prezentelor instrucțiuni, o metodologie de alocare a capitalului angajat, care va fi cuprinsă în Metodologie.

7.6.2. Pentru a putea determina costul capitalului aferent unităților de afaceri, Furnizorul trebuie să aloce valoarea capitalului angajat fiecărui element al rețelei, unităților de afaceri. Costul capitalului va fi aplicat capitalului angajat în elementele rețelei, precum și în

alte active similare, în vederea determinării unei rate rezonabile de rentabilitate ce va fi atribuită.

7.6.3. Costul capitalului va fi determinat înainte de impozitul pe profit pe baza costului mediu ponderat al capitalului, denumit în continuare WACC. Agenția poate stabili printr-o reglementare separată nivelul adecvat al WACC aplicabil.

7.6.4. O sinteză a posibilelor metode de alocare a capitalului angajat, împreună cu prezentarea unităților de afaceri care pot conține fiecare categorie de elemente de capital, este cuprinsă în [Anexa nr. 10](#), care face parte integrantă din prezentelor instrucțiuni.

7.6.5. Determinarea capitalului angajat în unitățile de afaceri poate fi realizată prin utilizarea următoarei corelații bilanțiere:

$$\text{Capital propriu} + \text{Datorii pe termen lung} = \text{Active totale} - \text{Datorii curente} - \text{Provizioane}$$

Corelația bilanțieră menționată permite determinarea capitalului propriu angajat în diferite unități de afaceri prin alocarea activelor nete, care va fi realizată pe baza principiului cauzalității.

7.6.6. Pentru determinarea valorii capitalului angajat corespunzător fiecărei unități de afaceri se vor alocă valorile medii ale activelor nete în cursul anului financiar, în conformitate cu prevederile pct. 4.2.6., și nu soldurile de închidere ale acestora.

7.7. Consistența tratamentului capitalului de lucru

7.7.1. Capitalul de lucru, denumit și necesarul de fond de rulment, este determinat de diferența dintre activele curente și datoriile curente.

7.7.2. Tratamentul elementelor individuale ale capitalului de lucru va respecta principiul consistenței între tratamentul activelor și cel al costurilor și veniturilor asociate, precum și principiile de alocare a costurilor, veniturilor și capitalului angajat, prevăzute la pct. 7.2.

7.7.3. Excluderea anumitor componente ale activelor nete din procesul de alocare a acestora pe servicii, unități de afaceri, în scopul determinării capitalului angajat aferent fiecărui serviciu, unitate de afaceri, va determina recalcularea WACC în concordanță cu această excludere.

7.8. Durata de viață și metoda de amortizare a activelor pe termen lung

7.8.1. Durata de viață a activelor trebuie determinată pe baza elementelor rețelei și reanalizată anual. Duratele de viață ale activelor pe termen lung vor fi, de regulă, aceleași cu cele utilizate în Rapoartele financiare anuale reglementate de legislația financiar-contabilă.

7.8.2. Furnizorul poate revizui duratele de viață în situația în care acestea nu sunt justificate de condițiile tehnice și economice. Orice deviere de la duratele de viață utilizate în rapoartele financiare anuale reglementate de legislația financiar-contabilă va fi evidențiată separat în cadrul Metodologiei evidenței contabile separate.

7.8.3. Dacă patrimoniul Furnizorului cuprinde active similare care se bazează pe tehnologii diferite, duratele de viață se vor calcula în mod distinct.

7.8.4. Tratamentul contabil aplicat în cazul intrării și ieșirii din gestiune a activelor pe termen lung, precum și în cazul schimbării duratelor de viață ale acestora, va respecta legislația financiar-contabilă.

7.8.5. Furnizorul va analiza acele modificări ale duratelor de viață ale activelor cu impact semnificativ asupra costurilor. Analiza va cuprinde motivele tehnice și economice care au determinat modificările, precum și examinarea efectului acestora asupra costului total al

produselor și serviciilor oferite, și va fi prezentată sub forma unei note la Rapoartele financiare separate.

7.8.6. Furnizorul va prezenta, în cadrul Metodologiei evidenței contabile separate, o situație privind duratele de viață utilizate pentru fiecare categorie de active pe termen lung. Dacă, în cadrul aceleiași categorii, se înregistrează durate de viață diferite, acestea vor fi evidențiate în mod distinct.

7.8.7. Activele pe termen lung integral amortizate vor avea valoarea curentă netă egală cu zero, costul acestora nefiind considerat în cadrul costului curent al serviciilor.

7.8.8. Furnizorul va prezenta, în cadrul Metodologiei evidenței contabile separate, descrierea metodei de amortizare a activelor pe termen lung, utilizată în cadrul evidenței contabile separate.

7.9. Evidența bazată pe costuri curente

7.9.1. Întocmirea Rapoartelor financiare separate bazate pe costuri curente se va realiza utilizând conceptul de menținere a capitalului financiar. Conceptul de menținere a capitalului financiar al Furnizorului presupune menținerea constantă, în prețuri curente, a fondurilor acționarilor la sfârșitul anului financiar, față de începutul acestuia. În cadrul acestui concept, profitul este recunoscut numai după ce s-a ținut cont de câștigurile sau pierderile determinate de modificarea valorii activelor prin reevaluarea la cost curent (modificare determinată atât de efectul inflației, cât și de progresul tehnologic și uzura morală a activelor) și de efectul inflației asupra fondurilor acționarilor.

7.9.2. Utilizarea costurilor curente necesită evaluarea activelor (implicit, a amortizării) la costuri curente. Această evaluare se va realiza utilizând metoda costului de înlocuire. Utilizarea acestei metode presupune evaluarea activelor fie la valoarea curentă de piață a acestora, fie la valoarea unor active moderne, echivalente din punct de vedere al capacității și funcționalității (Modern Equivalent Asset), în cazul acelor active care nu se mai regăsesc pe piață.

7.9.3. În Rapoartele în care utilizarea metodei prevăzute la pct.7.9.2. ar fi foarte dificilă, aproximarea costului brut de înlocuire se poate realiza prin indexarea valorilor brute istorice, cu condiția ca diferențele dintre valorile obținute prin această metodă și cele care s-ar fi obținut prin utilizarea metodei prevăzute la pct.7.9.2. să fie nesemnificative. Utilizarea acestei metode va fi justificată de către Furnizor în cadrul Metodologiei evidenței contabile separate, în mod distinct pentru fiecare categorie de active.

7.9.4. Metodologia detaliată de retratare la cost curent utilizată de Furnizor pentru întocmirea Rapoartelor financiare separate va fi cuprinsă în Metodologia evidenței contabile separate.

8. TERMENE ȘI DISPOZIȚII FINALE

8.1. Rapoartele financiare separate trebuie pregătite și făcute publice nu mai târziu de 30 iunie a anului care urmează anul financiar pentru care acestea sunt pregătite.

[Pct. 8.1 modificat prin HCA nr. 16 din 04.05.2018].

8.2. Furnizorul va întocmi primele Rapoarte financiare separate pentru anul financiar 2010.

8.3. Rapoartele financiare separate întocmite pentru anul financiar 2010 nu vor prezenta situații comparative cu Rapoartele financiare ale anului 2009. Furnizorul are obligația de a prezenta Rapoarte financiare comparative începând cu anul financiar 2011.

8.4. Pe parcursul perioadei de tranziție spre raportarea anuală, următoarele termene vor fi respectate:

a) Documentația de Reglementare (Metodologia evidenței contabile separate și Metodologia de alocare) în conformitate cu secțiunea 4.1.2. care va însoți rapoartele financiare separate pentru anul financiar 2010, va fi prezentată la Agenție cel târziu pînă la 20 decembrie 2011.

b) Rapoartele financiare separate și raportul privind metodologia de atribuire detaliată pentru anul 2010 va fi prezentată la Agenție cel târziu pînă la 1 martie 2012.

c) Furnizorul va trimite rapoarte financiare separate actualizate cu includerea rapoartelor pe anii 2011 și 2010 pînă la 31 mai 2012.

8.5. Furnizorul are obligația să raporteze rezultatele financiare separate în baza costurilor curente în cazul în care legislația financiar-contabilă impune asemenea obligație de raportare financiară pentru politica contabilă corporativă a furnizorului.

[Pct.8.5 modificat prin HCA nr.11 din 11.03.2014].

8.6. Trecerea de la evidența separată bazată pe costurile istorice la evidența bazată pe costurile curente va cere modificarea Metodologiei evidenței contabile separate, în conformitate cu pct.8.5. În cazul în care Metodologia evidenței contabile separate sau Metodologia de alocare se modifică semnificativ comparativ cu anii precedenți, Furnizorul le va prezenta modificate Agenției cu cel puțin șase luni înainte de publicarea rapoartelor financiare separate. În cazul în care acestea se modifică semnificativ și în conformitate cu secțiunea 4.2.2. lit. f), rapoartele financiare ale anilor precedenți vor fi retratate în baza metodologiei noi de evidență contabilă separată sau de alocare.

Anexa nr.1**Formatele de raportare pentru unitățile de afaceri cu ridicata și a serviciilor cu ridicata ^[1]****CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERI**

	Anul precedent	Anul curent
Cifra de afaceri:		
Decontări cu vânzarea cu amănuntul	X	X
Alți Furnizori	X	X
Decontări cu rețeaua mobilă (dacă este aplicabil)	X	X
Decontări cu alte activități	X	X
Total cifră de afaceri	X	X
Costuri operaționale		
Costuri operaționale ale serviciilor cu ridicata	X	X
Decontări cu alte unități	X	X
Ajustări de retratare la cost curent ^[2]		
(Cîștiguri)/pierderi nete de retratare și alte ajustări	X	X
Amortizare suplimentară	X	X
Total costuri operaționale	X	X
Rezultat operațional ^[3]	X	X

RENTABILITATEA CAPITALULUI MEDIU ANGAJAT

	Anul precedent	Anul curent
Rezultate operaționale	X	X
Capital mediu angajat	X	X
Rentabilitatea capitalului mediu angajat	X%	X%

Notă: Într-un raport financiar separat, costurile operaționale trebuie detaliate la nivel de element de rețea.

SITUAȚIA CAPITALULUI MEDIU ANGAJAT ^[4]

	Anul precedent	Anul curent
Active pe termen lung		
Active materiale pe termen lung	X	X
Active nemateriale pe termen lung	X	X
Active financiare pe termen lung	X	X
Total active pe termen lung	X	X
Active circulante		
Disponibilități bănești (casa și conturi curente)	X	X
Stocuri	X	X
Creanțe pe termen scurt	X	X
Investiții financiare pe termen scurt	X	X
Total active circulante	X	X
Datorii curente	(X)	(X)
Active circulante nete/(Datorii curente nete)	X	X
Total active minus datorii curente	X	X
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	(X)	(X)
Capital mediu angajat	X	X

Notă: Într-un raport financiar separat activele pe termen lung trebuie detaliate la nivel de element de rețea.

Anexa nr.2**Formatul de raportare al rețelei de acces****CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERI**

	Anul curent	Anul precedent
Cifra de afaceri:		
Cifra de afaceri pe retail: încasări de o singură dată	X	X
Cifra de afaceri pe retail: încasări periodice lunare	X	X
Cifra de afaceri pe retail: încasări din servicii de utilizare	X	X
Încasări de la alți furnizori (de ex. pentru servicii de facturare)	X	X
Decontări interne	X	X
Total cifră de afaceri	X	X
Costuri operaționale:		
Costuri operaționale specifice rețelei de acces	X	X
Decontări cu rețeaua de bază	X	X
Decontări cu rețeaua mobilă	X	X
Decontări cu rețeaua de acces	X	X
Decontări cu alte (de specificat)	X	X
Ajustări de retratare la cost curent (Cîștiguri)/pierderi nete de retratare și alte ajustări	X	X
Amortizare suplimentară	X	X
Total costuri operaționale	X	X
Rezultate (contribuții nete pentru finanțarea serviciului universal)	X	X
Contribuții pentru finanțarea SU (dacă este aplicabil)	X	X
Rezultate (inclusiv contribuții pentru finanțarea serviciului universal)	X	X

RENTABILITATEA CAPITALULUI MEDIU ANGAJAT

Rezultate operaționale	X	X
Capital mediu angajat	X	X
Rentabilitatea capitalului mediu angajat	X%	X%

Notă: Într-un raport financiar separat costurile operaționale trebuie detaliate (cel puțin la nivel de element de rețea).

SITUAȚIA CAPITALULUI MEDIU ANGAJAT ^[4]

	Anul curent	Anul precedent
Active pe termen lung		
Active materiale pe termen lung	X	X
Active nemateriale pe termen lung	X	X
Active financiare pe termen lung	X	X
Total active pe termen lung	X	X
Active circulante		
Disponibilități bănești (casa și conturi curente)	X	X
Stocuri	X	X
Creanțe pe termen scurt	X	X
Investiții financiare pe termen scurt	X	X
Total active circulante	X	X
Datorii curente	(X)	(X)
Active circulante nete/(Datorii curente nete)	X	X
Total active minus datorii curente	X	X
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	(X)	(X)
Capital mediu angajat	X	X

Notă: într-un raport financiar separat activele pe termen lung trebuie detaliate la nivel de element de rețea.

Anexa nr.3**Formatul pentru raportarea costurilor medii ale elementelor rețelei**

Elemente de rețea	OPEX Costuri operaționale exclusiv amortizări	CAPEX				Total costuri operaționale și costuri cu capitalul	Volum (min/circuite/km/etc.)	Cost mediu
		Amortizarea mijloacelor fixe	Capital angajat	Rata de rentabilitate a capitalului angajat(%)	Costul capitalului			

Notă:

Totalul costurilor operaționale (inclusiv amortizări) pentru elementele rețelei de bază va fi reconciliat cu totalul costurilor operaționale prezentate în contul de profit și pierderi al rețelei de bază.

Anexa nr.4**Formatul pentru raportarea costurilor pe unitate de serviciu**

Servicii	Componente de rețea							Total Costul serviciilor	Volumul Serviciilor (secunde, lini, ...)	Costul unității de serviciu (costuri alocate pe deplin)	Tarif mediu (pe an)
	Concentrator	Comutatorului local	Comutatorului de tranzitare	Legătură de transmisie între concentrator și comutatorul local (dependent de trafic)	Legătură de transmisie între concentrator și comutatorul local (dependent de distanță)	Legătură de transmisie între comutatorul local și comutatorul de tranzit (dependent de trafic)	Legătură de transmisie între comutatorul local și comutatorul de tranzit (dependent de lungime)				
Costul mediu al componentelor de rețea (costuri complet alocate)											
Unitatea de măsură (min. / lines / Mbit/sec, ...)	Lei/min	Lei/min	Lei/min	Lei/min	Lei/min pentru 10 Km	Lei/min pentru 10 Km					
Servicii cu ridicata și cu amănuntul	FACTORI DE UTILIZARE									Lei/min	
Servicii de Terminație a apelului											
Servicii de Originare a apelului											
Tranzitarea apelului											
.....											

Notă:

1. Formatul prezentat este orientativ, varianta finală urmînd să fie stabilită de către Furnizor;
2. Unitățile de măsură prezentate în tabel sunt orientative. Formatul final va conține unitățile de măsură adecvate fiecărui serviciu;
3. Furnizorul va prezenta și o situație a costurilor unitare ale serviciilor cu ridicata și cu amănuntul după cum este specificat în Secțiunea 3 a prezentelor instrucțiuni.

Anexa nr.5**Sinteza costurilor decontate intern**

	Rețea de acces	Rețea de bază	Rețea mobilă	Vînzarea cu amănuntul a serviciilor de telefonie fixă	Vînzarea cu amănuntul a serviciilor de telefonie mobilă	Alte servicii	Total
Rețea de acces		X	X	X		X	X
Rețea de bază	X			X			X
Rețea mobilă		X	X		X	X	X
Vînzarea cu amănuntul a serviciilor de telefonie fixă	X	X					X
Vînzarea cu amănuntul a serviciilor de telefonie mobilă			X	X			X
Alte servicii							
Total	X	X	X	X	X		X

Notă: Formatul prezentat este indicativ; versiunea finală va fi decisă de Furnizor;

Anexa nr. 6**Rapoarte Financiare de Reconciliere**

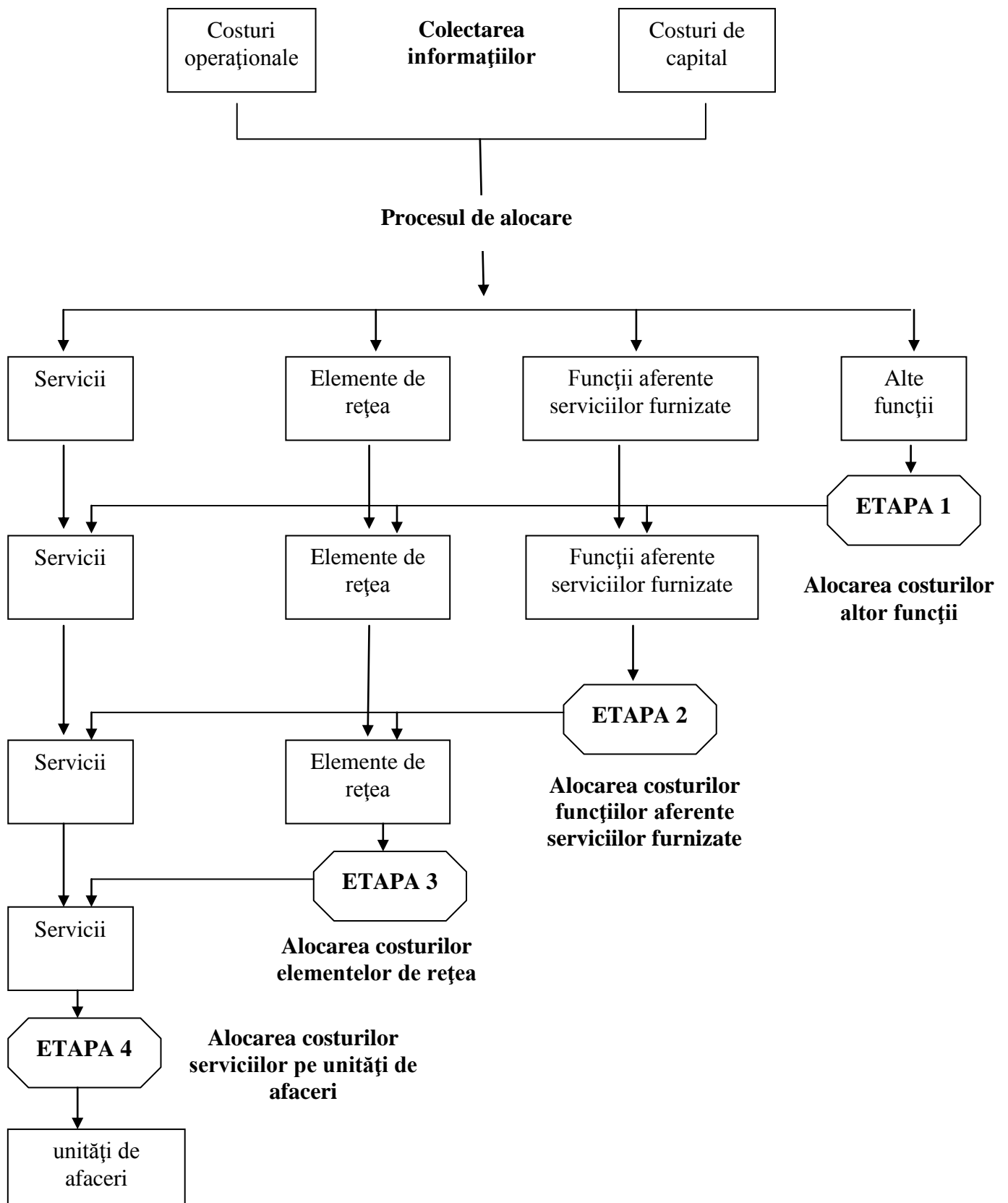
Raportul financiar de reconciliere pentru Declarația pe profit și pierderi trebuie să arate după cum urmează:

		Venituri operaționale	Costuri operaționale
Unitatea de Afaceri 1	Serviciu 1	X	X
	Serviciu 2	X	X
	Serviciu 3	X	X
	...		
	TOTAL Unitatea de Afaceri 1	X	X
Unitatea de Afaceri 2	Serviciu 1	X	X
	Serviciu 2	X	X
	Serviciu 3	X	X
	...		
	TOTAL Unitatea de Afaceri 2	X	X
... ..			
		
ALTE		X	X
TOTAL CONTURI SEPARAT		X	X
AJUSTĂRI		X	X
CONTURI STATUTARE		X	X

Notă: Oricare ajustare între conturile separate și cele statutare trebuie explicată în detaliu.

Anexa nr.7

Procesul de alocare a costurilor (scop de ilustrare)

Costurile preluate din documentele de evidență contabilă primară sunt alocate, într-o primă fază, fie direct serviciilor furnizate, fie elementelor de rețea, funcțiilor aferente serviciilor furnizate sau altor funcții, după cum urmează:

Servicii	Sunt incluse costurile identificate ca fiind direct legate de furnizarea unui anumit serviciu. Din aceste motive, termenul „servicii” include atât furnizarea de servicii către utilizatorii finali (de exemplu, telefoane publice cu plată), cât și furnizarea de servicii intermediare (de exemplu, servicii de rețea).
Elemente de rețea	Sunt incluse costurile diferitelor componente de transmisie, comutare, precum și ale altor sisteme și instalații de rețea. În această categorie sunt incluse costurile cu elementele de rețea care nu pot fi alocate în mod direct furnizării unui singur serviciu, fiind utilizate pentru furnizarea mai multor servicii.
Funcții aferente serviciilor furnizate	Sunt incluse costurile cu furnizarea serviciilor către utilizatori, cum ar fi serviciile de facturare, întreținere sau relații cu clienții.
Alte funcții	Sunt incluse costurile care, deși nu sunt legate de furnizarea unui anumit serviciu, reprezintă o parte semnificativă din activitatea de ansamblu a companiei (cheltuieli cu planificarea, cheltuieli generale și administrative etc.).

Procesul de alocare a costurilor se va desfășura în etape, astfel:

- Etapa 1 Alocarea costurilor altor funcții pe celelalte 3 categorii:
1. servicii;
 2. elemente de rețea;
 3. funcții aferente serviciilor furnizate;
- Etapa 2 Alocarea costurilor funcțiilor aferente serviciilor furnizate pe servicii și elemente de rețea;
- Etapa 3 Alocarea costurilor elementelor de rețea pe servicii;
- Etapa 4 Alocarea costurilor serviciilor pe unități de afaceri.

Fiecare etapă de alocare poate implica o serie de etape intermediare, în special dacă informația primară este colectată și înregistrată la un nivel agregat.

Anexa nr.8**Metode de alocare a costurilor operaționale (scop de ilustrare)**

Categoriile de costuri operaționale	Descriere	Metode de alocare	Unități de afaceri
Amortizarea (uzura) activelor fixe	Amortizare	Alocarea amortizării (uzurii) trebuie să corespundă cu alocarea mijloacelor fixe la care se referă.	Toate
Achiziția și instalarea echipamentelor	Costuri aferente salariilor	Direct pe elementele rețelei/alte echipamente, acolo unde este posibil; în celelalte cazuri, alocare pe baza timpului de lucru consumat cu instalarea echipamentului.	rețeaua de bază, rețeaua de acces
	Costuri de instalare, contractare și întreținere	Direct pe elementele rețelei/alte echipamente instalate, întreținute etc.	rețeaua de bază, rețeaua de acces
Costuri cu întreținerea și reparația echipamentelor	Costuri aferente salariilor	Direct pe elementele rețelei/alte echipamente, acolo unde este posibil; în celelalte cazuri, alocare pe baza timpului de lucru consumat cu întreținerea/repararea echipamentului.	rețeaua de bază, rețeaua de acces
	Alte costuri	Direct pe elementele rețelei/alte echipamente, acolo unde este posibil.	rețeaua de bază, rețeaua de acces
Costuri cu planificarea și dezvoltarea rețelei	Costuri aferente salariilor și costuri externe	Direct pe elementele rețelei/alte echipamente, acolo unde este posibil.	rețeaua de bază, rețeaua de acces
Costuri cu managementul rețelei	Costuri aferente salariilor	Pe elementele rețelei/alte echipamente în funcție de timpul de lucru consumat pentru organizarea, coordonarea și controlul funcționării fiecărui tip de echipament.	rețeaua de bază, rețeaua de acces
	Alte costuri	Pe elementele rețelei/alte echipamente al căror management este realizat, acolo unde este posibil.	rețeaua de bază, rețeaua de acces

Categoriile de costuri operaționale	Descriere	Metode de alocare	Unități de afaceri
Costuri de vânzare și marketing	Costuri aferente salariilor	Direct pe produse și servicii, acolo unde este posibil. În celelalte cazuri, alocare pe baza timpului de lucru consumat.	vânzarea cu amănuntul
	Costuri cu vânzarea echipamentului	Direct, în cadrul altor activități.	alte activități
	Publicitate, promoții, cercetări de piață, comisioane distribuitori, alte costuri	Direct pe produse și servicii unde este posibil. În alte situații, pentru acele costuri legate de promovarea și vânzarea unor servicii multiple, se va utiliza o bază rezonabilă de alocare pe serviciile corespunzătoare.	vânzarea cu amănuntul
Costuri de facturare și încasare	Costuri aferente salariilor	Direct pe produse și servicii, acolo unde este posibil; în celelalte cazuri, alocare pe baza timpului de lucru consumat.	vânzarea cu amănuntul (unele costuri se pot aloca la rețeaua de bază)
	Alte costuri de facturare (inclusiv încasări, facturi restante)	Direct pe produse și servicii, unde este posibil. În alte situații, alocarea se face în funcție de gradul de utilizare (de exemplu, numărul de facturi întocmite).	vânzarea cu amănuntul (unele costuri se pot aloca la rețeaua de bază)
Costuri cu serviciile de Furnizor	Costuri aferente salariilor	Direct pe servicii, acolo unde este posibil. Costurile cu personalul care îndeplinește sarcini legate de mai multe servicii de relații cu clienții vor fi alocate pe serviciile corespunzătoare, în funcție de timpul de lucru consumat pentru îndeplinirea fiecărei sarcini.	rețeaua de bază
Costuri cu serviciul de informații privind abonații	Costuri aferente salariilor și alte costuri	Direct pe produse și servicii.	rețeaua de bază
Costuri cu serviciile furnizate de alți Furnizori	Plăți externe pentru traficul internațional Originat în rețeaua proprie	Direct pe produse și servicii.	rețeaua de bază
	Plăți decurgând din acorduri de interconectare	Direct pe produse și servicii.	rețeaua de bază

Categorii de costuri operaționale	Descriere	Metode de alocare	Unități de afaceri
Costuri auxiliare generale	Costurile cu funcționarea Departamentului de Resurse Umane	Costurile vor fi alocate personalului supervizat de către Departamentul de Resurse Umane și, ulterior, alocate în același mod ca și salariile personalului Departamentului de Resurse Umane.	toate
	Costuri cu funcționarea Departamentului Financiar-contabil și alte costuri auxiliare asimilate acestora	Dacă există o legătură specifică cu un produs, serviciu sau unitate de afaceri, alocarea se va realiza în mod corespunzător.	toate
	Costuri cu clădirile și chiriile	Costurile vor fi alocate în același mod ca și terenurile și clădirile.	toate
	Costuri cu IT	Costurile vor fi alocate aplicațiilor informatice, în funcție de gradul de utilizare a computerelor pentru fiecare aplicație. Ulterior, costurile alocate aplicațiilor vor fi alocate produselor și serviciilor cărora le sunt destinate.	toate
Costuri auxiliare ale rețelei	Costurile cu asigurarea funcțiilor de achiziție, instalare și întreținere a echipamentelor	Direct pe elementele rețelei/alte echipamente sau servicii, acolo unde este posibil.	toate
Costuri cu serviciile de Furnizor	Serviciile de preluare a comenzilor, deranjamente, cost control etc.	Direct pe elementele rețelei/alte echipamente sau servicii, acolo unde este posibil.	toate
Costuri cu logistica	Acoperă activitățile de achiziții, distribuție, depozitare și logistică	Direct pe elementele rețelei/alte echipamente sau servicii, acolo unde este posibil.	toate
Costuri generale și administrative	Această categorie poate fi defalcată în: costuri cu personalul administrativ și managerial și costuri cu organizarea generală a companiei	Pe elementele rețelei/alte echipamente sau servicii, pe baze de alocare obiective.	toate

Anexa nr.9

Metode de alocare a veniturilor (scop de ilustrare)

Taxe de conectare	Taxele pentru instalarea de linii telefonice vor fi înregistrate în cadrul vânzării cu amănuntul.
Abonamente	Veniturile din abonamente vor fi înregistrate în cadrul vânzării cu amănuntul.
Venituri din furnizarea serviciilor de linii închiriate pe piața cu amănuntul	Aceste venituri vor fi înregistrate în cadrul vânzării cu amănuntul.
Venituri din furnizarea serviciilor de linii închiriate pe piața cu ridicata	Veniturile aferente segmentelor buclei locale vor fi înregistrate în cadrul rețelei de acces, iar cele aferente capacității dedicate la nivelul rețelei de bază vor fi înregistrate în cadrul rețelei de bază.
Venituri din furnizarea accesului la bucla locală	Dacă provin de la alți Furnizori, veniturile aferente accesului la bucla locală vor fi înregistrate în cadrul rețelei de acces.
Contribuțiile pentru finanțarea serviciului universal	În cazul în care funcționează o schemă de finanțare a serviciului universal, contribuțiile provenite de la alți Furnizori vor fi înregistrate în cadrul vânzării cu amănuntul.
Contribuțiile pentru deficitul de acces	Veniturile provenite din deficitul de acces vor fi înregistrate în cadrul rețelei de acces.
Tarifele de interconectare	Tarifele de interconectare, incluzând tariful de stabilire a punctului de interconectare și tarifele dependente de volumul traficului, vor fi înregistrate în cadrul rețelei de bază.
Tarifele convorbirilor	Veniturile din tarifele convorbirilor vor fi alocate serviciilor corespunzătoare, în cadrul vânzării cu amănuntul.
Închirieri și vânzări de echipamente	Veniturile din închirierea și vânzarea echipamentelor vor fi alocate serviciilor corespunzătoare, în cadrul altor activități.
Servicii inginerie/consultanță	Veniturile din servicii inginerie/consultanță, altele decât cele din interconectare, vor fi alocate altor activități.

Anexa nr.10**Metode de alocare a capitalului angajat (scop de ilustrare)**

Categorii de active și datorii	Descriere	Metode de alocare	Unități de afaceri
A. Active materiale			
I. Echipamente principale			
Echipament de comutare	Echipament de comutare locală	Direct pe elementele rețelei de acces sau de transport, acolo unde este posibil; în celelalte cazuri, se alocă rețelei de acces, respectiv rețelei de bază, în baza costurilor relevante ale echipamentelor, dedicate furnizării de linii telefonice și, respectiv, în baza procentului dedicat comutării de trafic. Componentele comutatorului local se vor aloca produselor sau serviciilor din cadrul rețelei de bază, în funcție de utilizare (număr de secunde de utilizare).	rețeaua de bază (unele costuri sunt aferente rețelei de acces)
	Echipament de comutare la nivel regional	Direct pe elementele rețelei de transport, acolo unde este posibil; în celelalte cazuri, alocarea se va face în funcție de utilizare (număr de secunde de utilizare).	rețeaua de bază
	Echipament de comutare de la nivel național (pentru trafic internațional – National Gateway)	Direct pe elementele rețelei de transport, acolo unde este posibil; în celelalte cazuri, alocarea se va face în funcție de utilizare (număr de secunde de utilizare).	rețeaua de bază

	Echipament de comutare pentru servicii speciale de rețea (ex. platforma inteligentă)	Direct pe elementele rețelei de transport sau, după caz, pe serviciile specifice furnizate altor Furnizori.	rețeaua de bază, alte activități
	Alte echipamente de comutare	Direct pe serviciile de rețea, unde este posibil, sau se alocă altor echipamente de comutare, în funcție de gradul de utilizare al acestora.	rețeaua de transport
Echipament de transmisie	Echipament de transmisie dependent de trafic	Direct pe elementele rețelei de transport, acolo unde este posibil; în celelalte cazuri, se alocă în funcție de utilizarea circuitelor.	rețeaua de bază
	Cabluri și fire	Direct pe elementele rețelei de acces sau de transport, acolo unde este posibil; în celelalte cazuri, se alocă pe elemente în funcție de lungimea cablurilor utilizate pentru furnizarea diferitelor tipuri de servicii.	rețeaua de acces, rețeaua de bază
	Echipament specific buclei locale	Direct pe produse, acolo unde este posibil (de exemplu, echipament de acces ISDN identificat în mod separat); în celelalte cazuri, se alocă serviciilor de acces în funcție de utilizarea liniei.	rețeaua de acces
	Echipamente radio și satelit	Direct pe elementele rețelei de transport, acolo unde este posibil; în celelalte cazuri, se alocă în funcție de utilizarea canalelor de transmisie.	rețeaua de bază

	Echipament de transmisie pentru servicii speciale de rețea	Direct pe serviciile non-PSTN/non-ISDN furnizate de rețea (de exemplu, echipamentele de transmisie utilizate pentru transmisii de date vor fi alocate în mod direct către serviciile de transmisii de date).	rețeaua de bază
	Cablu internațional	Direct pe elementele rețelei de transport, acolo unde este posibil; în celelalte cazuri, se alocă în funcție de utilizare.	rețeaua de bază
Alte echipamente	Echipamente speciale de rețea	Instalațiile și echipamentele care sunt utilizate exclusiv pentru furnizarea unui singur serviciu vor fi alocate direct serviciului respectiv (de exemplu, echipamente care utilizează platforma inteligentă a Furnizorului, echipamente pentru transmisii de date și echipamente multimedia).	rețeaua de bază, alte activități
	Echipamente la sediul/domiciliul utilizatorului	Direct pe produse și servicii.	alte activități
	Telefoane publice și echipamente asociate	Direct pe servicii.	vînzarea cu amănuntul
II. Echipamente auxiliare			
Active materiale aferente rețelei	Conducte	Activele și datoriile aferente conductelor se vor aloca în mod corespunzător cablurilor și firelor găzduite de conducte, iar apoi pe produse și servicii.	rețeaua de acces, rețeaua de bază

	Echipamente pentru furnizarea energiei electrice (generatoare electrice)	Alocarea se va realiza pe grupe de echipamente principale, în funcție de cantitatea de energie consumată de fiecare dintre acestea. Activele și datoriile vor fi apoi alocate pe produse, împreună cu echipamentele principale corespunzătoare.	rețeaua de acces, rețeaua de bază
	Sisteme de management de rețea	Alocarea se va realiza pe echipamentele principale ale diferitelor rețele, în funcție de utilizarea acestor sisteme (de exemplu, timp utilizat pentru controlul comutatoarelor locale, de tranzit sau naționale/internaționale). Activele și datoriile vor fi alocate pe produse și servicii în același mod ca și echipamentele principale aferente.	rețeaua de bază
Active materiale în afara rețelei	Clădiri și terenuri	Alocarea se va realiza pe produse, servicii sau elemente de rețea, în funcție de spațiul fizic ocupat aferent elementelor de rețea sau furnizării fiecărui produs sau serviciu.	toate
	Computere	Alocarea pe aplicații software (informatic) rulate de Furnizor, în funcție de utilizarea computerelor pentru rularea fiecărei aplicații. Ulterior, costurile alocate aplicațiilor vor fi alocate produselor sau serviciilor pe care le deserveșc.	toate
	Autovehicule	Alocarea pe produse și elemente de rețea, în funcție de utilizare.	toate
	Mobilier și birotică	Alocarea pe produse și elemente de rețea, în funcție de utilizare.	toate

B. Active nemateriale	Active nemateriale	Direct pe produse, acolo unde este posibil. Orice active reziduale sau neatribuibile vor fi alocate pe baze arbitrare, cu acordul prealabil al Agenției.	toate
C. Active financiare	Investiții financiare pe termen lung	Direct către alte activități.	alte activități
D. Capital circulant (sau fond de rulment)	Stocuri	Stocurile vor fi alocate direct pe produse sau servicii.	toate
	Creanțe/datorii comerciale	Alocare pe produse și servicii, utilizând informațiile din sistemul de facturare. Soldurile neatribuibile vor fi alocate pe baze arbitrare, cu acordul prealabil al Agenției.	toate
	Alte creanțe/datorii	Alocare pe produse și servicii, acolo unde este posibil. Soldurile neatribuibile vor fi alocate pe baze arbitrare, cu acordul prealabil al Agenției.	toate
	Casa și conturile curente la bănci	Direct pe unități de afaceri, acolo unde este posibil; în celelalte cazuri, alocare în funcție de cerințele operaționale ale fiecărei unități de afaceri.	toate
	Investiții financiare pe termen scurt	Direct pe unități de afaceri, acolo unde este posibil; în celelalte cazuri, alocare în funcție de cerințele operaționale ale fiecărei unități de afaceri.	toate
E. Provizioane pentru riscuri și cheltuieli		Direct pe unitățile de afaceri care necesită constituirea de provizioane.	toate

^[1] Același format va fi aplicat pentru prezentarea fiecărei unități de afaceri cu ridicata și fiecărui serviciu cu ridicata.

^[2] Aceste retratări ajustate la costurile curente includ modificările istorice a costurilor provocate de reevaluarea activelor pe termen lung în baza costurilor curente. În această privință rapoartele financiare separate pe fiecare unitate de afaceri sau serviciu vor reflecta ajustările pentru pierderi (sau câștiguri), deci pierderi sau profituri din cauza modificării valorii activelor pe termen lung, împreună cu retratarea costurilor curente brute și uzura activelor de la valoarea istorică la cea curentă.

^[3] Înainte de impozitul pe venit

^[4] Va fi prezentată ca medie ponderată, în conformitate cu punctul 4.2.6. din prezentele instrucțiuni.

^[5] Contribuțiile Furnizorului de serviciu universal se compensează intern și de aceea nu se mai evidențiază.

^[6] Același format va fi aplicat pentru prezentarea of rapoartele financiare separate ale unităților de afaceri în rețeaua mobilă.